

Előfizetési árak:
 Egész évre 10.— forint
 Félévre 5.— .
 Negyedévre 2.50 .
 Egy hóra 1.— .
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
 nap, vasárnap kivé-
 tével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal:**

Főpiaz, a város-
 házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petít
 soronkint 5 kr-ával
 számíttatnak.

A debreczeni önkéntesek.

Debreczen, márczius 30.

Hat hónapi távollét után ma érkeznek haza — nagyjából részben altiszti csillagokkal — a Debreczenben állomásozó különböző fegyvernembeli katonaság egyéves önkéntesei, hogy az iskola kiképzés befejeztével, hátralevő szolgálataikat itthon, ezredüknél töltsék le. Midőn ez alkalomból őket üdvözöljük s szívből jövő istenhozottal fogadjuk, az öröm kifejezése nem feledtetheti s nem fojthatja el bennünk az elégedetlenségnek érzetét azon körülmény fölött, hogy a mi háziezredünk, a cs. és kir. 39. sz. gyalogezred önkénteseinek ennyi hosszú időt idegen helyen, más ezredeknél kellett szolgálni. A többi csapat- és fegyvernemeknél mások a körülmények; házi ezredüknél azonban már méltán megszokhattak, hogy kebelében rendszeren *önkéntesi iskola* áll fenn s fáj, hogy e tekintetben az eddigi helyzethez képest utóbbi időben sajnálatos visszaesést kellett tapasztalnunk.

Tudjuk, hogy ahhoz, miszerint egy közös gyalogezrednél önkéntesi iskola legyen, legalább

20 önkéntes szükséges s az idén épen azon okból nem volt lehetséges itt önkéntesi iskolát felállítani, mert a legutóbbi október 1-én mindössze 15 ifju vonult be önkéntesnek háziezredükhöz. Hogy az általános szabály alól városunk érdekében kivétel tétessék, azt nem is vindikáljuk, de annál inkább óhajtanók azt, hogy háziezredünk önkéntesei a jövőben mindig megüssék a kellő létszámot s ez által az önkéntesi iskola Debreczenben állandóan biztosítva legyen.

Egy városnak és ezrednek nemcsak büszkeségét képezheti az, ha önkéntesi iskolája van, hanem gazdaságilag is mindenkép előnyvel jár az önkéntesek szüleire nézve, ha nem kell fiaiknak messze, idegen városban hónapokat tölteniök. A Debreczennél kisebb Aradon az idén 40, Nagyváradon meg pláne 48 önkéntese van a háziezrednek, tehát mindkét helyen kétszeresen felülhaladják az önkéntesi iskolához szükséges létszámot. Mi az oka tehát annak, hogy városunkban tavaly is már alighogy kitélt a szükséges létszám, az idén meg jóval alatta maradtak a mi önkénteseink!?

Hogy az önkéntesnek való

ifjak száma most kevesebb volna itt, mint ezelőtt, az képtelen föltevés, hiszen a város fejlődéséből ellenkezőt lehet következtetni. — Hogy a debreczeni ifjak tulnyomó része a lovassághoz vagy honvédséghez kerülne, az sem áll. Hova lesz tehát intelligens, nagy városunk ifjuságának jelentékeny része? Egyéb felelet erre nem lehet, mint hogy a Debreczenből évenként kikerülő közös gyalog-sági önkénteseknek nagy része idegen helyre soroztatja magát s elmegy városunkból szolgálni részint Ausztriába, részint belföldre más ezredre.

Hogy a mi fiaink az utóbbi években szinte kerülni látszanak a mi háziezredünket, azt mindenestre különös jelenségnek kell tartanunk, mert ezelőtt ezt nem tapasztalhattuk. Sőt Debreczen fiai mindig bizonyos pietást tanusítottak régi háziezredünk, az oly sok dicsőséget szerzett vitéz 39-es gyalogezred, az ország legmagyarabb közös regimentje iránt. Mi az oka hát az elfordulásnak, mely — úgy látszik — ifjaink közt divattá kezd válni? Talán az ezred szigorú fegyelme? Hisz ez mindenütt megvan és egyforma főkelléke a katonaságnak. Tulszigor

TÁRCZA.

Az ajánlott körutazási jegy.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája. —
 (Egy öreg katona elbeszélése.)

... A protekció az élet kocsijának előfogata és kapu mindazok előtt, a kik bebeszélnek maguknak, hogy két kis lovacskájukkal: tehetség- és jellemességükkel ezélehoz jutnak. Bizonyos, hogy némely embernek szerencséje, hogy protekció nélkül tud álláshoz, vagy legalább is alkalmaztatáshoz jutni, de ezek csak kivételek, mert a legtöbb esetben tehetség- és jellemességünkkel az út közepén megakadunk és ha az előfogat nem ránt ki bennünket, feljebb nem is jutunk. Hosszu éveken keresztül ellensége voltam a protekciónak, de mikor láttam, hogy minden fáradozóm daczára nem bírok álláshoz jutni, megpróbáltam alkalmazást keresni a protekció segítségével. A siker olyan, mint egy vad mén, melyre, ha senki sem fogja, sohse bírnak felülni. Sokáig tartott, míg ehhez a tapasztalathoz jutottam, mikor azonban a szomorú valósnak tudomására jöttem, nem gondolkoztam sokáig, hanem formálisan nyargaltam egyik képviselőhöz, aki nem csak iskolatársam volt, hanem akkor az országgyűlésen szülővárosom képviselte. Szolgája azonnal hozzávezetett, maga a képviselő is igen barátságosan fogadott. Eleinte, mikor még ifjuságunkról diskurálgattunk,

savanyu képet vágott; csak mikor biztosítottam, hogy nem gyűjteni jöttem, lett valamivel jobb kedvű és midőn végre megmondtam, hogy szülővárosomban választó vagyok, nevetett boldogan, szorígtatta kezemet és kérdezte, hogy mivel szolgálhat.

— A hadseregben szolgáltam, de néhány éve nyugalmazva vagyok — válaszoltam — és keresek megfelelő alkalmazást. Egy oly férfi, mint ön, a ki a politikai és társadalmi életben olyan kiváló szerepet játszik, bizonyára csak egy-két szót szól...

Nem engedte, hogy végig mondjam. Egy zenélő óra precizitásával hadarta el következőket a kedves barátom, kifejezést folyton erősen hangsúlyozva.

— Nyilván alkalmazást kíván ön, kedves barátom? Ezer örömmel, kedves barátom. Barátaim egyikéhez, a ki miniszteri tanácsos, adok önnek, kedves barátom egy névjegyet és meg vagyok győződve kedves barátom, hogy fog kapni állást.

Egy évvel iróasztalának fiókjából kivett egy névjegyet, melyen nagy betűkkel volt olvasható: „Ajánlom neked ... urat a legmelegebben. Ez az ajánlás már meg volt írva, csak a nevem töltötte ki, nekem adta a névjegyet, amelyen a minisztertanácsos neve díszelgett és én boldogan hagytam el a házat, áldva az előrelátást, amely engem a nyeregbe segített.

Repültem a miniszteri tanácsoshoz. Itt már azonban nem bocsájtottak be

hozzá. A tanácsos ur ma a miniszternél van.

Másnap megint elmentem, akkor meg az államtitkárnál volt dolga. A legközelebbi napon nem volt a hivatalban, az azután következő napon meg már kilepott a hivatalból. Három hónapon keresztül tettem meg azt az utat, mint egy ujonez a rajesurban, míg végre a minisztertanácsos ur előtt álltam. Ez egy öreg ur volt, aki úgy látszott, nagyon kiadós náthában szenvedett, mivel a zseb-kezdőjével volt nagyon sok dolga; mintha az lett volna a főfoglalkozása, Hideg nyugodtsággal vette el a névjegyet, el se olvasta, csak bedobta a visitkártyatartójába, amely oly nagy volt, mint egy zabmérő és dörögve szólott:

Ön azt hiszi, hogy olyan könnyű állami hivatalt kapni? Kedves uram ez országban millió lakos között, kivéve azokat, akik már a minisztériumban vannak alkalmazva legalább is 750 ezer ember van, aki hivatalnok szeretne lenni. Nekem magamnak két fitestvém, tíz unoka-kaesém, huszonhárom bácsim és egy tiszteletben megöszült nagyapám van, akik mind ide szeretnének jutni. Roknaim összesen 2782 at jegyeztettek elő, de az állambivatalnokok bebiztosították életüket és ezért nincs a hivatalokban sohse üresedés. Egyeül én vagyok itt, aki beteges...

— De kérem, szóltam.
 — Ne kérjen, hiába kér, válaszolt. Én azonban mégis szívesen járok Önnek

miatt pedig tudtunkkal ezredünk ellen sohasem volt panasz.

Némelyek szerint azt vették szívükre ifjaink, hogy ezredünk-nél az önkéntesek is — a többi katonához hasonlóan. — szigorúan előírás szerinti *egyenruhát* kötelesek viselni. Ez első tekintetre jelentéktelen külsőségnak látszik, de tény hogy sokszor a 20—21 éves fiatal emberre — aki az egy évi nehéz hivatása fáradalmiért egy kis esinnal szeretné magát kárpótolni — az ilyen külső dolgok és apró különbségek jobban hatnak mint bármi más. S ha csakugyan része volna ennek ifjaink elidegenülésében, akkor tényleg nem ártana, ha háziezredünk mostani vezetősége az önkéntes ifjuság külső viselete tekintetében az eddiginél kissé több elnézéssel lenne, mert hisz azzal már csakugyan nem szenved rövidséget kettős monarkiánk védelmi ereje, ha az önkéntesek nem is járnak egészen a merev előírás szerint, aminthogy más ezredeknél nem is szokták ezt az önkéntesektől aprólékos gonddal követelni.

Városunk ifju önkéntesjelöltjei pedig legyenek több *szeretettel* a mi derék háziezredünk iránt s bármi lett légyen oka a tagadhatatlanul érezhető elfordulásnak, hagyjanak fel azzal, térjenek vissza a régi hagyományokhoz s ne engedjék ismétlődni az idejé sajnos és hátrányos állapotot; a maguk és szüleik jól felfogott érdekében is legyenek rajta, hogy a nagy

Debreczen fiai ne kényteleníttessenek esekőly létszámuk miatt más városokba menni önkéntesi iskolába s más ezredeknél, mint idegenek, kénytelen-kelletlen elhelyezést kapni és vendégekkül szerepelni. Ne vágyjanak messze idegenbe, hanem tömörüljenek és az immár három hét múlva kezdődő *fősorozáson* sorakozzanak minél számosabban a debreczeni háziezred — a mi regimentünk — dicsőséget jelentő zászlaja.

— **Az új polgári törvénykönyv.** A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét előkészítő állandó bizottság legutóbb Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöklésével tartott teljes ülésében a közszerepmény kérdésével foglalkozott. A közszerepménynek, mint törvényes intézménynek, főtartása mellett nyilatkozott Köves György, Lányi Ernő, Sággy Gyula, Sipőcz árvaszéki elnök, dr. Schwarz Gusztáv, Zsögöd Béni (előadó) és Adám András, kinek igazán magyaros, zamatos fölfogása nagy tetszéssel találkozott. A főtartása ellen fölszóltak Nagy Ferencz Győry Elek, Oberschall Adolf, Kovács Gyula és dr. Immling Konrád.

— **Vaskoronás püspök.** Ő felsége Búbics Zsigmond kassai püspököt az elsőosztályú vaskoronarenddel tüntette ki. A kitüntetésről a hiv. lap mai száma a következő kéziratot közli:

A személyem körüli magyar minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán Búbics Zsigmond kassai püspöknek, az egyház és a közügyek terén kifejtett kiváló tevékenysége elismerésül első osztályú vaskorona-rendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1898. évi márczius 21-én.

Ferencz József s. k.

Báró Bánffy s. k.

A vita végén.

Debreczen, márczius 30.

Az általános vitatkozás az appropriáció telett, mely a kormánynak szóló bizalmi szavazatot foglal magában, a kormány fényes győzelmével végződött, mert a képviselőház hatalmas többsége elfogadta a részletes tárgyalás alapjául a javaslatot. Amily csattanós volt az általános vita befejezése, ép oly hatalmas volt a részletes vita kezdete. Amott Darányi és Perczel miniszterek exzelláltak, itt gróf Tisza István mutatta meg ismét, hogy apja fia.

Gróf Tisza István Horánszky és gróf Apponyi beszédeit ezáfolta meg alaposan és hatalmas ütésekkel mért a néppárt gerinczére. Szembe állította a tiszta vallásosságot és istenfélelmet, melyben nincs felekezeti különbség, azzal a harczzal, melyet a néppárt a vallás nevében a felvilágosodás, a nemzet haladása és a haza egysége ellen folytat. Az igazi szabadelvűséggel telt magyar képviselőházban nincs tér a reakció számára, melynek gróf Tisza István végkép kiadta az utat.

Darányi Ignác Kossuth statisztikai adatait bonczolta és bebizonyította róluk, hogy azok nagyban és egészben hamisak, ott meg, ahol helyesek, Kossuth hamis következtetéseket vont le belőlük. Ezután Horánszky ellen fordult a földmivelésügyi miniszter és a legalaposabban megczáfolta a nemzeti párt pénzügyminiszterének állításait, majd pedig a nemzeti párt mezőgazdasági politikája ellen fordult. A nemzeti párt minden lehető és lehetetlen esz-közzel magának akarja megnyerni a gazdákat, ezt többször megkísérelte már, de mindig ugyanazon sikertelenséggel. A magyar gazda nagy élvezettel olvassa az ellenzéki beszédeket, mindent megtalál bennük, a mit a fényes szónoklat nyújthat, csak egyet nem, az igazságot és ezért szívesen hallgatja azokat a beszédeket, aztán halad a maga útján.

A földmivelésügyi költségvetés, majdnem kizárólag a kisember érdekében, tetemesen felemelkedtetett, de ezt a nemzeti

kezére, amennyiben Önt nekem egy igen kedves barátom ajánlott. Adok Önnek egy név jegyet egyik szerkesztőhöz, aki egész Európát ismeri és aki Önnek remélhetőleg fényes állást fog szerezni. Ön nem is hinné, mekkora befolyása van egy ilyen újságírónak... Belenyult íróasztalának egyik fiókjából kihuzott egy névjegyet, melyen szintén az előttem már nem ismeretlen szavak voltak: „Ajánlom neked...urat a legmelegebben“, beleírta a nevem, nekem adta és én mehettem tovább. Mégis csak vannak szívélyes emberek a világon, gondoltam. Undorodtam az összes szkeptikus gondolatoktól, benem a már kész névjegyétől fölmerültek, mint a legyek a gyakorlóterén, miközben szivarra gyujtottam.

Pár órával később kopogtattam a szerkesztő ajtaján, de sajnos, nem sokat értem vele. A szerkesztő nem volt ott és egy heten keresztül úgy is maradt. Végre megtaláltam és előadhattam kérésem. Elragadó jókedvében volt.

— „Alkalmaztatást? Milyen kár, hogy nem jött Ön ez előtt három héttel. A kínai követ keresett levelezőt...“

„Sajnálatomra nem vagyok kínai“ gondoltam magamban, azonban úgy látszik, kitalálta gondolataim és folytatta: „...aki kínai gyorsírást tud... Hogyan? Ön nem tud kínai gyorsírást? Különbözik nem tesz semmit. Ha Ön tökéletesen beszél spanyolul, talán tudnám Önt Madridba ajánlani. Általában nem tudom, ha abban a híres pálinkamérésben, melyről épen most gondolkozom, van-e állás

üresedésben... Megálljunk, ön még spanyolul sem beszél? Nem? Hát tud ön tulajdonképpen?... Csak lovagolni?... (Nevetett ezen a vicezén és én tiszteletteljesen vele nevettem)... Tetszik tudni, a hivatalbeli szürkének nincs szüksége valami nagy lovaglási tudományra... Erre még hangosabban nevetett, én szintén)... Es végre ezt sohse szurja a zab... (Ismételten nevetett, én meg tulkaczagtam, hogy az ablakok belerázkódtak.)

Ezek az élecek eszembe juttatták a kantint, de mit nem tesz az ember, hogy magas protekeziót nyerjen meg magának: még akkor is nevet, ha az istennyila is környékezi. A szerkesztő tovább élezelt, azután mondta: „Ebben a pillanatban nem ígérhetek önnek semmit, hogy fogok önnek egyik jó ismerősömhöz egy névjegyet adni, aki önt bizonyára segíti. Barátom az új gyertya gyár igazgatója. Világos fő... (A szerkesztő átszellemülve mosolygott, én szintén)... Egy valódi templomgyertya)... (Az oldalát fogta a kaczagástól, én meg már göresöket kaptam)... Bizonyára meg tesz mindent.“ Ezen szavak után adott egy névjegyet, melyre pár szót írt, amely ismételten az én legmelegebb ajánlásom jelentette és örvendő vett bucsut. Végzetül meg vihogtunk, akár csak egy csikó-istállóban.

Uj jegyemmel folytattam utazásom, mely már közel négy hónapja tartott. Hosszu küzdelem után, melyben a félig vadállatok: kapusok és írodaszolgákkal vívtam, végre a gyertyagyár igazgatójánál

találtam magam, aki meglehetősen hidegen fogadott.

„Ez a szerkesztő folyton szekiroz“, mondta fogadásomul, de megszerencséltemen hozzátette, hogy roszkedvőt velem szemben nem akarja éreztetni. Állást ugyan nekem semmi esetre sem adhat, már csak azért sem mert most nincs üresedésben és még azon okból sem, mivel kiszolgált katonákban nem bizik. Mégis, hogy nekem szívességet tegyen, kész egy névjegyet kollégájához, a régi gyertyagyár igazgatójához írni. A „névjegy“ szó úgy érintett, mint az ostorcsapás, azonban halálmegvetően mosolyogtam, elfogadtam a kártyát és szomorúan folytattam utamat az utczákon végig...

Mennyi reménnyel üdvözöltem az első ajánló névjegyet és milyenpeszimitikusan néztem most ezt a kis papirlapot. Amikor ismételve olvastam, hogy a legmelegebben ajánlanak, fázni kezdtem. Mint egy kifáradt arab, sántítottam a másik igazgatóhoz. Ez szerencsémre azonnal fogadott. Mikor azonban a névjegyet előolvasta, felkiáltott: „Micsoda arczatlanság! Ez a parvemü merészkedik nekem ajánlani valakit. Pardon, uram“, fordult hozzám, „minden tisztelet önnek, de egy csepp se az új gyertyagyár igazgatójának. Ez az ember egy gyertyagyárat akar vezetni és sem a hatos gyertyát a nyolczastól, sem a milligyertyát a stearingyertyagyártól nem tudja megkülönböztetni! Ez az ember pár nappal ezelőtt még faggyugyertyával foglalkozott és most már petróleumgyertyát akar gyártani! Azt

párt nem akarja elősmerni, valamint arról sem vett tudomást, hogy a szőlők felujtására az állam 25 millió forint erejéig vállalt garanciát és egy milliót adott át fond perdu; nem vesz tudomást arról az 51 millióról, melyet az állam folyamszabályozásra ad ki; nem vesz tudomást arról az egy milliárdról, melylyel a mező gazdaság érdekében a vasutak államosítottak.

A nemzeti párt elvesztette önbizalmát és most a gazdáktól is elakarja az önbizalmat venni. Villámesapásként hatottak a miniszter kijelentései, melyeket véget érni nem akaró tetszés jutalmazott.

Ha a költségvetési vitának vége lesz, rövid idő múlva következnek a kiegyezési javaslatok, melyek tárgyalásakor az ellenzéki beszédeknek még terjedelmesebb özőnetét kell végig szenvednünk. Mily szerenese ily körülmények közt, — írja a Pester Correspondenz — hogy legalább a kormány tetteket követ és szép beszédekre és hangzatos frázisokra nem fektet súlyt.

Dráma az életből.

— Öngyilkosság tíz krajczár miatt. —

Boldogasszony ünnepének előestélyén a Lidike 12 éves gyermekszívében borzasztó elhatározást értelt meg a kétségbeesés: Lidike megölte magát. Nem volt szerelmes, ő csak egy csöpp, naiv eselédleányka volt, a kit a saját egyszerű és végtelenül becsületes lelke ölt meg — tíz krajczár miatt. A bohó leányka tragédiájának megrázó története a következő:

Lidikét ünnep reggelén boltba küldte a gazdája vásárolni — egy forinttal. Előbb azonban lelkére kötötte a gyerekeknek:

— Jól vigyázz ám a pénzre, nehogy elveszítsed!

Lidike megbízatása fontosságának tudatában, büszkén kelt utra és hamar el is készült a vásárlással, mely után boldogan sie-

tett haza, hogy pontosan elvégzett küldetéséről mielőbb beszámoljon.

Utközben azonban Lidike megdöbbenő felfedezést tett. Akárhogy is számlálta a visszajáró pénzt, abból tíz krajczár hiányzott. Ötször, hatszor és ötvenszer olvastam meg a pénzt, a tíz krajczár azonban eltűnt s elveszett nyomtalanul. Pedig jól emlékezett, mikor a boltból kijött, az összes hiány nélkül nála volt. Tehát, a hatost csak utközben veszthette el. Remegve, dobogó szívvel, az ijedségtől kipirultan fordult vissza és földre néző szemekkel indult újra a bolt felé, a hol a végzetes bevásárlást tette.

Órákig járta egyre növekvő rémülettel az utcát, de az elveszett tíz krajczár sehogy se akart megkerülni.

E közben egyszerre megkondult a déli harangszó s Lidike még mindig nem találta meg a pénzt. A kétségbeesett leány kénytelen volt belátni, hogy a reá bízott összeggel nem tud elszámolni, hiszen tíz krajczárt elveszített. Ebédre nem mert hazamenni; kigyult az arca arra a gondolatra, hogy a gazdája kérdőre vonná a 10 krajczár miatt.

Leverten, tépelődve bolyongott késő délutánig az utakon, mialatt sorra eszébe jutottak azok a történetek, a miket az iskolában hallott a hűtlen, gonosz lelkű emberek-ről, a kik másoknak a bizalmával visszaélnék s a kiktől ő most már semmiben se különbözik . . .

Estefelé keservesen zokogni kezdett s aztán elhatározta, hogy leszámol eljárt életével . . . Az udvar hátulsó kis kapuján át osont haza, de nem mert a házba bemenni, hanem hevesen dobogó szívében nehézségsbeeséssel a kuthoz osont . . .

. . . Reggel a kut mellett heverő piczi piros kendőjéről találtak reá a Lidike hideg holttestére.

Ez a háromszéki kis leány, meg a gyilkos tíz krajczár története.

mondom önnek, hogy még el fogom a gyertyáját fujni . . ."

Az igazgató reszketett egy darabig, azután megnyugodott és kért, hogy bocsássák meg neki, mert hisz barágjának morális és erkölcsi alapja van. Hogy beigazolja mennyire becsül, késznek nyilatkozott, hogy barátai egyikéhez egy névjegyet fog nekem adni.

Ez az újabb ígret azt a keserves érzést támasztotta fel bennem, a melyet éreztem, a mikor legelőször a lóról leestem és elvesztettem az eszméletem. Lassankint némileg magamhoz tértem és az utcára érve alig volt annyi erőm, hogy a kártyát olvassam. Ott áltak ismét a borzasztó szavak: „Ajánlom neked . . . urat a legmelegebben” és a névjegy — a rors gunyjául — ezimezve volt szülővárosom képviselőjéhez, egykori iskolatársamhoz, kinek dolgozószobájából hónapokkal az előtt az első névjegygyel ellátva világotazásom megkezdtem volt. Azt a türelmetlenséget éreztem, a mit egy kiszolgált honvédől midőn újra trombitaszót hall és rohantam régi barátomhoz, hogy számadásra vonjam. Előszobájában nagyon sokan váraakoztak. Egyik a másik után ment be a képviselő dolgozószobájába és pár percz múlva kezében névjegygyel, ajkai közt boldog mosolylyal tért vissza. Oh, én épen oly jól ismertem azt a mosolygást, mint a névjegyget!

Vége beocsátottak hozzá és újra magam előtt láttam, mint egykor, amikor még reményekkel és édes illúsiókkal mentem oda. Mosolygott, mint egykor és szo-

rongatta a kezem, mint egykor, de esekélységemre már nem emlékezett, de mielőtt még felháborodásomnak kifejezést adhattam volna, hadart, mint egy vekli a „kedves barátomat folyton hangsúlyozva szóról-szóra mint egykor:

„Ön alkalmazást kíván, kedves barátom? Ezer örömmel, kedves barátom. Barátaim egyikéhez, a ki miniszteri tanácsos adok Önnek, kedves barátom, egy névjegyget és megvagyok győződve, kedves barátom, hogy fog állást kapni . . .” És mint akkor íróasztalának fiókjából kivett egy névjegyget, a melyről már messziről a borzalmas szavakat olvastam! „Ajánlom neked . . .” borítékba zárta és reá írta a címét. Ujra a vén nátháju és vén zseb-kendőjü vén miniszteri tanácsoshoz ajánlott. Ez még egy lovastüzernek is sok lett volna. Mint egy ujonnan patkolt fiatal csikómén rugtam a padlót.

— Uram! kiáltottam, „tartsa meg magának ajánlott körutazási jegyeit. Már megcsináltam az utját és nem akarom, hogy újra egyiktől a másikhoz küldjenek. Már nem is körutazom többet; nem akarok az Ön bolondja és a bolond nem az Ön barátja lenni.”

— Ez tehát előzékeny ajánlatom jutalma? — kérde szomorú mosolylyal és bensőjéből egy rekedt hang hallatszott, mint egy zenélő órából, a mikor lejár.

— Köszönöm az ön sokszorított névjegygyeit, lármáztam és a kártyát az íróasztalra dobtam. Ön és a többiek úgy tekintik ezeket az ajánló névjegygyeket, mint egy vándorló mester legény munka-

TÁVIRATOK.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Kóburg Lujza ügye.

Budapest, március 30. Koburné hitelezői tegnap értekezletet tartottak és összeszámlálták tartozását. Jungmayer ékszerész háromszázkétezer, vállfűzős 21.000 forintot követel. A hercegnő ügyvédje tíz százalékot ajánlott fel, de visszautasították. A király beleegyezett a házaspár elválásába.

A kiegyezés.

Budapest, március 30. Mára volt kitűzve a kiegyezési javaslatok beterjesztése — de elmaradt; kitűzték ugy hallomás szerint esütörtökre, most azonban már azt híresztelik, hogy péntek előtt semmi sem lesz a beterjesztésből. Azt kezdik minél szélesebb körben hinni, hogy a javaslatok rendkívül kedvezőek Magyarországra, úgy hogy sokan már azt is hiszik, hogy nálunk és Ausztriában egyidejű beterjesztés egyáltalán — nem lesz. A kormány azonban el van készülve arra is, hogy ha Ausztriában a kiegyezést le nem tárgyalhatják ilyen körülmények között, azért nálunk abból rendes letárgyalás útján törvény legyen. A legközelebbi napok kétségkívül a legérdekesebbek lesznek a magyar parlamentarizmus történetében.

Zimándy újabb dolga.

Budapest, március 30. Zimándy, a hajdani antiszemita képviselő, törökbálinti plébános, a ki legutóbb a néppárt jelöltje volt Ráczevén, Hirsch bécsi könyvkereskedőnél „Kossuth Lajos a világtörténelem ítélőszéke előtt” című könyvet adott ki, melyről az antiszemita „Deutsches Volksblatt” ma tárczát közöl, Zimándyt sok hazugságot tartalmazó könyvéért a törökbecseiek demonstrálni készülnek.

könyvét. Mindegyik beleírja a nevét és örül, ha a munka kereső mielőbb eltűnik előle. Mindegyik szívélyesnek akar látszani, de egyik sem akar az Jenni, mindegyik nagyot szeretne tenni és a mellett semmit se tenni . . .

— Elég, kedves barátom, szólott a képviselő félénken, mikor esodálkozásból némileg magához jött.

— Elég? . . . Kedves barátom? válaszoltam, óh nem kedves barátom, nem elég, mert hat hónap óta kedves barátom szaladgálok az ön nyomorult kombinált ajánlott körutazási jegyével, akár csak a bolygó zsidó . . .

— Ne felejtse el, hogy most Ön nálam van, szólta haragosan.

— Azt akarja ezzel mondani, hogy nem vagyok magamnál, rivaltam magamon kívül.

— Egyebet nem akarok mondani, csak azt, hogy ön hálátlan, mert barátomnak, aki miniszteri tanácsos, akartam Önt ajánlani . . . nyögte keservesen.

— Én meg Önt, meg a barátját, a ki miniszteri tanácsos, ajánlom legmelegebben a menydörgös mennykőnek, mennydörögtem a fülébe.

— Ajánlom . . . „hörögött, mint egy verkli a végpercezeiben.

Többet ne ajánljon, ajánlom én magamat kiabáltam olyan erősen, hogy reszketve székébe esett és evvel ajánlottam is magam.

Fordította: K. M.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az ígató, kiadó-hivatal s az irattárfelvilágosításokat a hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A Gözozy-egyesület „Éfthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

A debreczeni kir. járásbírószág szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Famunkatartás. A kézügyesítő egyesület főreáliskola műhelyében d. u. 2—4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

— **A főispáni titkár távozása.** Medve Zoltán dr. főispáni titkár miniszteri fogalmazó, kit a belügyminiszter ez. segédtitkárrá nevezett ki s szolgálatára a központba rendelt be, ma hagyta el hivatalát. Utódját a központból nevezik ki, de még e tekintetben végleges döntés nem történt.

— **Kinevezés.** Degenfeld József gróf főispán Kovács Sándor közkórházi gondnokot számvevővé nevezte ki; Visky Sándor számvevő helyébe, ki az eddigi gondnok állását foglalja el ápril 1-jétől.

— **Vitaülés a főiskolában.** A debreczeni joghallgatók önképző köre folyó hó 29-én tartotta meg évente szokásos vita ülését; vitakérdés volt, hogy vajjon a törvényhozás szervezetében a két kamarás vagy az egy kamarás rendszernek adandó-e elsőbbség? A két kamarás rendszer mellett Balogh Béla 4 jh. érvelt, míg az egy kamarás rendszer mellett Konrád Ernő jh. ment a tűzbe. A teljes négy órán át tartó vitatkozás után, a melyet elejétől végig a nagyszámmal megjelent hallgatóság a legnagyobb érdeklődéssel kísért, a kör a bírálók egybehango véleménye alapján, a két vitatkozót, a nélkül, hogy az egyik vagy a másik elvi álláspontját magáévá tette volna, vitatkozásukban felmutatott szorgalmuk s ügyességükért 10—10 korona jutalomban részesítette. A hallgatóság éljenzéssel fogadta a kör határozatát a megelégedés édes érzetével távozott a vitaülés színhelyéről.

— **Közgyűlés.** Holnap délelőtt 9 órákor tartja közgyűlését a törvényhatósági bizottság Degenfeld József gróf főispán elnöklésével.

— **A pénteki értekelet.** Gróf Kreith Béla levelet írt Debreczen sz. kir. város tanácsához és ezen levélben elpanaszolta azt hogy az ő 1848—49-iki és Kossuth muzeumának nem akar helyet adni a főváros, azon ajánlatot tette a városnak,

hogy hajlandó volna méltányos feltételek mellett muzeumát Debreczen sz. kir. város közönségének átadni. A muzeum árát 21.000 (huszonegyezer) forintba szabta meg a nemes gróf, ki egy egész vagyont áldozott a szabadságharcz relikviáinak beszerzésére. A tanács hétfői ülésében röviden tárgyalván az ajánlatot, egyelőre véleményt nem mondott, hanem elhatározta, hogy városunk vezetőikéből s a törvényhatósági bizottság tagjaiból egy értekeletet hív össze a Kreith Béla gróf ajánlatának megbeszélésére. Ezen értekeletre szóló meghívókat Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester már szét is köldötte, melyből megtudjuk, hogy ezen értekelet ápril 1-én délután 4 órákor lesz a a városháza nagytermében.

— **Esküvő.** Peckó Ernő dr. főiskolai tanár ma esküszik örök hűséget Varga Irén kisasszonynak, Varga Ferencz építész leányának. Az esküvő délután öt órákor a nagytemplomban lesz.

— **Nagy erdőégés.** Nyirbátorból írja levelezőnk, hogy Károlyi Tibor gróf kis-piricsi uradalmának erdeje 30 kat. hold területen teljesen leégett. A szomszédos községek lakói óriási erőmegfeszítéssel dolgoztak a tűz megkötésén, a mi csak öt órai szakadatlan küzdelem után sikerült.

— **Megzavart mézeshetek.** Kegyetlen is az a törvény, nem tekint az szerelemre, boldogságra, de még a mézeshetekre sem. Hej pedig szomorú állapot is az, mikor két szerelmes szívet a boldogság tetőpontján, a mézeshetekben szakítanak el egymástól. Szomorúan tapasztalták ezt N. István és neje K. Eszter csapókerti lakosok. Rég óta szerették már egymást s hosszas küzdelem után február hó 18-án egymáséi is lettek, kimondván a holtomiglant, a holtodiglant az oltár előtt. Az ujházásoknál a családi békét már első nap megzavarta — a gólya. Esküvő után a nap lementével látogatott el az egy napos asszonyhoz. Még ez nem lett volna olyan nagy baj, a férj is beletörődött, de az asszony a gyermeket megölte. — Törvény elé került az eset, de az asszony élvezte szabadságát, meg a mézesheteket is a mai napig. A királyi ügyészség tegnap sürgős átiratban kereste meg a rendőrséget, hogy a gyermekgyilkos anyát tartóztassa le s szállítsa be a fogházba. A rendőrség engedelmessékedett s a fiatal öt hetes menyecske most már az ügyészség fogházában álmodik az elmúlt boldog mézeshetekről...

— **Megszökött a szegényházból.** Nagy Gábor szegényházi ápoló megunta a szegényházi életmódot, meg a pálinka utáni vágyakozást s hogy ez utóbbi vágyát kielégíthesse, e hó 27-én megszökött a szegényházból. A rendőrség keresi a szökevényét.

— **Adakozás.** Az 1848/49-es honvédek egylete részére a „Közgazdasági Bank“ pénztáránál (Rózsa-tér, Tisza-ház) következő adományok folytak be: Harstein Kálmán urtól 10 frt, Löfkovits Arthur, Nánássy László uraktól 5—5 frt, Mihalovits Jenő urtól 3 frt, özvegy Béressy Sámuelné urnőtől, Bauer és Társa uraktól, dr. Freund Jekó urtól 2—2 frt, Grausz Mór urtól 1 frt. — Fogadják a fent tisztelt szives adományukért egyletünk nevében ez uton is hálás köszönetemet. Dr. Hogedüs Pál, elnök.

— **Kidobási affér.** Egy züllött külsejű legény-ember azzal a szerény kéréssel járult ma a kihágási bíróság elé, sziveskedjék őt kényszerutlevéllel Budapestre küldeni. Ez a legény notárius csendháborító levén, sokszor fordult meg a rendőrségnél és a kihágási bírónak is régi ismerőse volt. A bíró tehát joviálisan kérde:

— Hát miért kívánczol el mi tőlünk?

— Azért, mert a rendőrök unosuntalan maczerálnak. Ha bent vagyok a koresmában, mindig belémkötnék. Tegnap is, alig tettem ki a lábam a Rózsa-bokorból, már a nyakamon voltak.

— Azért, mert lármáztál.

— Lármáztam. Hát mért lármáztam?

— Mert a koresmából kidobtak.

A legény megbotránkozva felel az inszinuációra:

— Bocsánatot kérek, de ezt már tagadom. Engem nem dobtak ki.

— De hiszen a rendőr is látta, hogy kilóditottak,

— Hát kérem, az úgy volt, hogy a társaim nélkülözni akartak és nagyon erősen, nélkülöztek ki a koresmából.

— **Adieu!** Az egész sajtót bejárta a székely-udvarhelyi szerelmi tragédia híre, melynek hősei Diemár Emil jogász és Heteyi Lilla tanítónő Heteyi Sámuel pécsi püspök unokahuga revolverrel oltották ki az életüket. Diemár költői lelkületű ifju volt s még a legutóbbi időben is állandóan küldött verseket a *Debreczeni Főiskolai Lapok* számára. E versek közül mutatoul adjuk a következő kis poémát:

Adieu!

Édes tündérekem isten önnel!

Magácskát én nem untatom,

A mi szerelmünk csak álom volt,

Egy fényes álom — hajnalon.

Fölbredénk . . . S habár szívünket

Az elmúlt kéj átérzi még,

De az égő, bűvös mámornak

A vége, hajh! elérkezik.

Összekötözgetvén esokorba

Emlékeink virágait,

Valami fájón zsongó érzés,

Higye meg, úgy elszomorít.

Látom magam a kis szobában . . .

Szeme forró tűzben ragyog,

És édes piros kis szájára

Hó záporban szakad a esők . . .

Édes tündérekem isten önnel!

Ön jobbra, én balra megyek.

A mi ezentul összefűz még,

Az már csak az emlékezet.

A szerelem csapongó lepke,

Ma ide, holnap oda száll,

S a mi szívünk virága hervadt,

A nagy tüztől örökre már . . .

— **Kis és nagy harangok.** Azokról a kisebb és nagyobb fajtájú harangokról van szó, amelyek most egy éve még a vonatok érkezését és indulását jelezték. Innen-onnan már bizony egy éve lesz éppen, hogy a vasuti pályaudvarokról kiküszöbölték ezeket a harangokat. És ezáltal fölöslegessé váltak, lomtárba kerültek azok a harangok, amelyeknek szótára bizony többen figyeltek, mint azokéra, melyek a templomban hívják az embereket. A használaton kívül helyezett harangokból a kereskedelemügyi miniszter mintegy négyszáz darabot állami elemi iskolák czéljaira hajlandó átengedni. De nem ingyen, hanem pénzért. A nagyobbakat 16 frtjával, a kisebbeket 6 frt 50 krjával. Miután még sok iskola szűkölködik harangokban, nem sokára segítve lesz a bajon és a harangok vigan csilingelve fogják a tanuló ifjúsággal a tanítás kezdetét, de még jobban annak a végét tudatni.

— **Petőfi Zoltánról.** Petőfi Zoltán egyik volt iskolatársa, Micsinay István az Érsekújvár és Vidéke utolsó számában érdekes dolgokat ír Petőfi fiáról. Micsinay Petőfi Zoltánnal a szarvasi gimnáziumban került össze, a hová Petőfi István, a ki a csabacsüdi pusztán gazdatiszt volt, vitte őt. A fiatal Petőfit, a ki a gymnasium hat osztályát Budapesten végezte, a szarvasi közönség tárt karokkal fogadta, elkényeztette, mulatságból-mulatságba vitte s így elvonta őt teljesen a komoly munkától. Petőfi Zoltán mindjobban elhagyta magát, úgy hogy a második félévben többszöri megintés után az akkori igazgató, Tatai István az osztály színe előtt, a tanári kar jelenlétében is megintette. Néhány hét mulva újabb súlyos kihágás miatt az intézetből esőndesen elküldték. Az utolsó magyar irodalmi óra alatt Micsinay jegyzőkönyvébe a következő két verset írta:

Búcsu.

Szívünk egymásba nőtt s midőn
Válunk, szívünk szakítjuk el
Ezért fáj keblünk oly égetőn
Eltávozom barátim töletek!
De hozzátok köt az emlékezet
S e fájó, hön érző kebelben én
Megőrzöm hiven áldott képetek.

Petőfi Zoltán.

Szalay halálára.

Munkáddal tested megöled, lelkednek azonban,
Égi dicsőséget szerzél s a nevednek örök
[fényt.

Nagy bűn, ha szerető szüleit, gyermek ütni
[merészli
S mégis kívánom: üss az apádra fiu.

Petőfi Zoltán.

Micsinay jegyzőkönyvének ezt a lapját elküldötte Jókai Mórnak, mint a Petőfi társaság elnökének, azzal a kéréssel, hogy helyezze el a Petőfi-relikviái közé.

— **Az István gőzmalom adományai.**

Az István-malom múlt évi tiszta hasznából 1200 frtot juttat csupa helybeli kulturális és emberbaráti intézményeknek. Ezen összeget következőképen osztják szét:

A reform. szegény ápolódnak 40 frt. a róm. kath. szegény ápolódnak 20 frt, az izraelita kórháznak 20 frt, a keresk. betegsegélyző egyesületnek 20 frt, a veres kereszt egyesületnek 40 frt, az Emke egyesületnek 25 frt, a nőegyleti árvaháznak 40 frt, az izraelita nőegyletnek 10 frt, a Csokonai körnek 20 frt, az önkéntes tüzoltó egyesületnek 40 frt, az iparos iskolának 20 frt, az ágostai ev. iskolának 40 frt, az izraelita iskolának 20 frt, a Fröbel gyermekertnek 20 frt, a ref. hittanhallgatók segélyegyletének 20 frt, a ref. joghallgatók segély egyesületének 20 frt, a ref. szegény tanulóknak 30 frt, gyorsírók segélyegyletének 10 frt, tanítóképezde segély egyesületének 10 frt, a keresk. akad. segély egyesületének 30 frt, a gazd. akad. segélyegyletének 20 frt, az iparos ifjak segélyegyletének 20 frt, a könyvnyomdászok segélyegyletének 10 frt, az 1848--49-iki honvédek segély egyesületének 10 frt, a keresk. ifjak önképző egyesületének 20 frt, az István gőzmalom munkásai segélyegyletének 25 frt, a ref. főiskolai ének és zene tanszékre 20 frt, a ref. főiskolai természetrajzi muzeumnak 20 frt, az izraelita iskola felszerelésére 30 frt, a „Zion” betegsegélyző egyesületnek 10 frt, a Torna csarnoknak 50 frt, a Dalegyeletnek 10 frt, a főreáliskola segély egyesületének 10 frt, az István gőzm. munkásai házépítésére 50 frt, a női ipariskolának 25 frt, a kézügyességi tanfolyamának 25 frt, az iparos iskola szakrajztanfolyamának 20 frt, a Zenedének 50 frt, a róm. kath. fiu iskola term. rajzi szertárára

20 frt, a közkórházból elboesátott szegény betegek részére 20 frt, a hajdu megyei tanítók Gönczi egyesületének 20 frt, a zóna asztaltársaságnak 10 frt, a Szent Vince egyesületnek 10 frt, a kereskedői kórház építési alapjára 200 frt.

x **A Pénzügyi Utmutató** hiteles sorsolási szakközlöny, naponkint kapható iapunk kiadóhivatalában és Mendelovits Lajos tőzsdéjében. Ára 3 kr. A Lendvay Sándor által szerkesztett „Pénzügyi Utmutató”-t a nagymélt. m. kir. belügyminiszter ur 1888. évi 32,495. számú körrendeletével mint hiteles sorsolási lapot és teljesen megbízható szakközlönyt, az összes törvényhatóságok pártoló figyelmébe, a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszter ur 1889. évi 341. sz. határozatával, mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közlönyt a pénzügyi tisztviselők figyelmébe és a nagym. m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 1892. év 11,043. sz. rendeletével a hazai közforgalmu vasutak figyelmébe ajánlotta.

SZÍNHÁZ.

* **Folt, amely tisztít.** Intelligens színházi közönségünk jó érzékét árulja el azon tapasztalat, hogy az előreláthatólag jó drámai előadásokra is megtölti a nézőtér azon részét, amely az ő számára van szervezve s így tegnap is szép közönség gyönyörködött a jó előadás sikerült menetében. A már ismert darabot a két nő szereplő, Fáy Flóra és Halmy Margit dominálja, mindkettő rászolgált az elismerés azon megnyilatkozásaira, amelyben őket a közönség tegnap este részesítette. Nem hiába hordozta a darab kis kötetét Fáy Flóra napok óta a felöltője zsebében, tegnapi szereplése megmutatta, hogy minden szabad perczét a darab minél belsőbb megismerésére és szerepeinek a legapróbb részletekre való boncolására fordította; ez az alapos tanulás, ez az erős gondolkodás eredménye volt a tegnapi, most már határozott művészi alakítás. Annak az isteni adománynak, a mely bájosságán kívül különösen szép organumában nyilvánul, tegnap határozott ura volt, úgy hogy megtalálta a hangot minden jelenetében, amely a szereplőt a hallgatóság áthidalja; és hogy a közönség szívébe teljes mértékben beférkőzött, tanuskodott e mellett a közönség minden rétegében felhangzó tapsvihar, mely őt négyszer-ötször is a lámpák elé szólította. Megtalálta a helyes utat és eszközöket, a mely a művészet Parnaszusára vezet és amely nem más, mint a tanulás és gondolkodás; ez a két biztos segédeszköz, amelyekhez ha hű marad, ezek sem lesznek hálátlanok irányában. Sok, nagyon sok haladást tapasztaltunk nemcsak mi, hanem mindenki, a ki tegnap a színházban volt. Határozottan lépést tartott vele a művészi vérről telített Halmy Margit, akinek mindenestire összes művészi tudását latba kellett vetnie, hogy ezen ellenszenves szerepet oly szépen játszotta meg, hogy a személye iránt tapasztalt rokonszenvet művészetére is reá tudta octrojni. Ők ketten tették magasabb színvonalúvá a tegnapi előadást. Follinuszné, Szathmáry, Vidor és Tanay elősegítették az est sikerét.

Irodalom és művészet.

* **Ottó főherceg és a debreczeni kisbögös.** Február havában történt, hogy a Budavárbán tartott udvari bála Berkes cigányprímás táviratilag hívta meg Dajna Balog Bandit, a híres debreczeni kisbögöst, a ki játékával az udvarnál is figyelmet keltett. Ottó főherceg nyomban ki is fejezte ama kívánságát, hogy Balog Bandit akkor szeretné hallgatni,

amikor egyedül játszik. A főherceg óhajta természetesen parancs volt s még az éjszaka teljesítették Ottó főherceg kívánságát. A Nemzeti Kaszinó egyik termében ugyanis fényes társaság gyűlt a főher asztal mellé s Balog Bandi órákon át huzta a főhercegnak a legrészebb debreczeni és hortobágyi nótákat, melyek közül főképp a „Barna legény” kezdetű dal tetszett meg a magas vendégnek. A figyelmes Balog Bandi sehogyse tudta azt az éjszakát elfeledni s annak emlékére átíratva zongorára a megkedvelt magyar nótát és Ottó főherceg címére Bécsbe küldte, a honnan csakhamar megjött a válasz egy értékes gyémántú kiséretében. Ezen dal kapható Rózsavölgyi és társa es. és kir. udvari zenemű kereskedésében Budapest, Kristóf-tér 3. szám s ára 60 kr.

* **„Pillangó.”** A „Pillangó” társadalmi és művészeti élelzap, kilenczedik száma megjelent. Ügyes szerkesztése, művészi kivitelű rajzai, nagyszerű kiállítása, számról-számra jobban köti le a közönség figyelmét. A „Pillangó” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, Teréz-körut 35. sz. a. van. Előfizetési ára negyedévre egy forint. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

CSARNOK.

Lakodalom után.

— Olasz novella. —

Írta: **Neera.**

19.

— Folytatás. —

Nem, ez rut haláltanság volna. És Elvira szerelmet lehelő leveleivel kezében, könyekre fakadt. Mondhatlan szomorúság vett erőt rajta, ezen emlékek halálifagya, a visszahozhatlan múlt szétfoszlott illuzió feletti kétségbeesés dulta a keblét. Mintha ónsúly nehezedett volna vállaira, hogy örökre elpusztítsa ifjúsága álmait.

Olyan vénnek érezte magát, minden a mit Albert látott és tapasztalt, minden szerelmi viszony, a mit ő átélt és elhervasztott, minden köny, a mit kisajtol, az ő szívére nehezedett, de sem harag, sem irigység nem ébredt szívében, csak ki-mondhatatlan bágyadtság fogta el, mintha lelkét megtörték volna.

*

Albertet ebédre várta csak haza, de hogy győzze le addig is nyugtalanságát. Eleintén feltette magában, hogy hallgat, de később megalkudott a hitvesi büszkeséggel. Szólni akart hirtelen és váratlanul, hogy férje legrejtettebb gondolatai mélyébe láthasson.

Eszébe jutott egy kosár, melyben egy csomó arczkép volt felhalmozva, előszedte és kezdte osztályozni az arczképeket. Kiválogatta belőlük a férfiakat, egy nagy csomó vén nénikét, nagyanyját és dédanyját, míg végre egy tuczat női arczkép maradt meg.

Ezeket aztán gondosan vizsgálta, vajjon ráakad-e ruháik ránczában az Elvira névre. Először is egy fiatal asszony arczképén vélte azt felfedezni, de csakhamar belátta a tévedést. Aztán eszébe jutott, hogy Albert tán az íróasztalában vagy valami rejtett szentélyben tartogatja vagy tán a szívében hordozza.

Nem, Elvira nem volt egy Judit. Bárminő hideg is Albert lehetetlen, hogy maradandó emléket ne hagyott volna hátra ez a szerelem. Pokol égett a szívében. Mennyire ment ez a szerelem? Sikerült-e lángjának ezt a márványszobrot felmelegíteni?

Nem tudott tétlenül várni. Fogta az ernyőjét és férje elé ment. Elvira is gyakran járhatta azt az utat, rágondolva és

Ég felé küldve szenvedélyes sóhajait. És mi maradt meg belőlük? Hol végződik a szerelem és mért végződik? A vége a halál és a legkinosabb halál az, a melynek tudatával birunk.

Órült vágy fogta el, hogy férje karjaiba boruljon és megmondja, hogy ő is szereti őt, mint Elvira, sőt még lángolóbban.

Könyvek közt sietett tovább napernyője nyelével félrelökve a köveket utjából. Egyszerre utját állta a doktor.

- Merre?
- Albert elébe.
- Ez irányban?
- Nincs erre?
- Nem, engedje meg, hogy megmutassam az utat.

Mártha zavarában kifeszítette az ernyőjét.

— A szeptember, szólt a doktor, saját eszméinek fonalát tovább szöve, az év legszebb hónapja. A költők ugyan azt mondják, hogy április a legszebb, de az nem igaz. Áprilisban nagyon sok az eső, a fáknak nincs lombja, a mezőnek nincs kalásza, a szőlőnek nincs levele, a napnak nincs melege. Valamivel szebb a május, akkor van legalább eper. A június megjárja. Minden fakad és virul, a mezők teljes pompájukban diszlenek és olesó a borsó meg a bab. Julius, augusztus fölé borítsuk a hallgatás fátyolát, azokban a hónapokban az ember legszivesebben bőrére vetkőződnék.

- Mártha félbeszakította.
- Ismeri ön az itteni tanítónőt?
 - A kis pupost? Igen.
 - Régóta itt van ő már?
 - Hét-nyolcz éve.
 - És az előtt?
 - Azt is ismertem.
 - Elvirának hívták?
 - Mért kérdi? Elvira.
 - És a másik neve?
 - Azt nem tudom.
 - Fiatal volt?
 - Igen.
 - Szép?
 - Egy feketeszemű barna leány.
 - Jól ismerte ön őt?
 - Jól? Azt nem mondhatom. Egy kétszer beszéltem vele. Nagyon sympatikus nő volt.
 - Mért ment el innen?
 - Ki tudja? Tán elhelyezték.

Mártha hallgatagon folytatta az utját.
(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Szántásvetési próba.

Az első magyar szabadalmazott szántóvető gépgyár Rácz Béla és társa a múlt héten H.-Szoboszlón mutatta be a gazdaközönségnek szabadalmazott gyártmányának kitünő előnyeit.

Hogy mennyire érdeklődik a gazdaközönség ezen hasznos találmány iránt, bizonyítja az is, hogy a szántásvetési próbán mintegy 2000 gazda jelelt meg, hogy megnézhessék azon kettős munkálattal, mely a gazdálkodásban takarékosági szempontból igen fontos szerepet játszik.

Szakértő gazdák elismerték a találmánynak használhatóságát és ezelszerűségét: különösen azon nagy s megbecsülhetetlen előnyét, hogy szántás közben vetni valóban lehetséges, — miáltal igen sok vonzó erő munka és idő kíméltetik meg.

Tekintettel arra, hogy az új szántású földben a mag csiraképessége a legnagyobb; ez új találmány óriási mennyiségű magmegtakarítást szerez a gazdának, amennyiben a gép egyformán veti el a nyirkos talajban a magot, sokkal kevesebb mag használtatik fel, a vetés e mellett egyenlőbb s szebb fog lenni.

Ezen kívül a gazdának nem kell várakozni alkalmatlan idő végett a vetésre.

A föld megmunkálására több időt fordíthat, mivel egy járással két, sőt három teljes munkát végezhet, mivel az új találmány vetőgépjének sorhuzója éles késsel és aczélszögökkel van ellátva, mely az eke által kiemelt s felforgatott földre teget kettészeli s e közzé veti el a magot, mi által a föld porhanyitva lesz, annyira, hogy a borona egészen mellőzhető.

Hogy mennyire érdeklődik a gazdaközönség ezen gép iránt, bizonyítja az, hogy több gazdának ohajtására ismételni fogják a próbákat.

Daczára, hogy a gyár egyelőre csakis megrendelés után készít, már eddig több mint 200 rendelmény tétellett.

Az idei szántásvetést igen sok gazda már az új géppel fogja végezni, mely hivatva van nem csak a mezőgazdaság terén, hanem Magyarország külkereskedelmében is korszakot alkotni.

Az új gép bármikor megtekinthető kisvárad-utca 2093. sz. a. timár társulatnál levő gyár helyiségben, a hol megrendelések is felvételnek.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. márcz. hó 30-án.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	121.50	122.00
" vasúti beruházásiköt. 4 1/2%	122.00	123.00
" koronajárdék 4%	99.20	99.70
" regále vált. köt. 4 1/2%	100.60	101.35
Osztrák aranyjárdék 4%	122.25	122.75
Egységes államkötvény 4 1/2%	101.75	102.25
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	141.25	142.25

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	382.75	383.25
Osztrák hitelbank részvény	364.10	364.30
Magyaripar- és keresk. bank. r.	103.00	103.50

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogban 4%-os sorsj.	122.25	123.25
3%-os "	103.00	104.00
Osztrák földhitel sorsjegy 3 1/2%-os	119.50	120.50
Magyar vörös keresztorsorsjegy	10.30	10.80
Osztrák "	20.25	20.75
Olasz "	12.00	12.50
Bazilika sorsjegy	6.70	7.20
Jó-szív "	3.80	4.20

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	5.63	5.73
20 márkás arany	11.74	11.78
20 frankos arany	9.51	9.55
1 Sovereigns	12.04	12.08

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készaru-üzlet.

1898. márcz. 29-én.

Buzát ma jól kínáltak, a kereslet élénk volt. Elkelt szilárd irányzat mellett 25.000 mm. 5 krral nagyobb áron.

Egyébb gabonaneműekben csekély volt a forgalom változatlan áron.

Eladtak:

Buza. Tiszavidéki. 560 mm. 76 k. 13.40 forinton, 950 mm. 78 k. 13.40 forinton, 220 mm. 78 k. 13.40 forinton, 230 mm. 76 k. 13.40 frton, 280 mm. 75 k. 13.40 frton, mind három bónapra.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat esőndes volt s az árak tartottak voltak, a forgalom mérsékelt volt.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	9.09	9.11
" márcz.—ápr.	12.37	12.39
Rózs márcz.—ápr.-ra	8.60	8.62
Tengeri máj.—jun.-ra	5.28	5.29
Zab márcz.—ápr.-ra	6.58	6.59

Délután 4 órakor zárlat:

Buza tavaszra	12.38	12.39
" őszre	9.10	9.11
Rózs tavaszra	8.60	8.62
Zab	6.59	6.60
Tengeri máj.—jun.	5.30	5.31
Repeze augusztusra	12.10	12.20

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

Az országgyűlésen a New-York életbiztosító társaság realitása ellen emelt vádak folytán mi, kik ezen társaságnál biztosítva vagyunk és biztosítási díjban évek óta ezeket fizettünk be, saját megnyugtatónk ezébjából legtekintélyesebb európai pénzintézetektől információkat kértünk a „New-York“ megbízhatósága és anyagi helyzete iránt.

Ezen kérésünkre nyert információkban saját érdekeink teljes megnyugtatót találván, más ugyanezen társaságnál biztosítottak tájékozása végett a hozzánk érkezett információk eredeti szövegét célszerűnek láttuk az alábbiakban közzé tenni.

Budapest, 1898. márcziusban.

Örley Kálmán,

országgy. képviselő.

Dániel Gábor

országgy. képviselő.

Bornemisz Ádám,

országgy. képviselő.

Magyar Általános Hitelbank:

„Értesülésünk szerint a társaság a legnagyobb amerikai biztosító intézetek egyike és nagyon jó hírnévnek örvend.“

Posti Magyar Kereskedelmi-bank:

„1. Alapított 1841-ben, üzemét fölvetve 1845 ben, egyike a három legnagyobb és legrégebb amerikai biztosító intézeteknek. Rendesen dolgozik, hírnevét és pozícióját, mint a három legelőkelőbb társaság egyike, teljesen föntartja.

2. Elsőrendűnek tekintjük.

3. Prima“

E. k. priv. Oest. Creditanstalt, Bécs:

„Értesülésünk szerint a társaság szakmájában a legjelentékenyebb társaságokhoz tartozik Amerikában, nagyon szolidan van vezetve és pénzeszközökkel bőven rendelkezik.“

E. k. priv. Oest. Laenderbank, Bécs:

„Egyike a legelőkelőbb amerikai életbiztosító intézeteknek, a mely minden kötelezettségeire jó és a melylyel teljes megnyugvással lehet biztosításokat kötni.“

Deutsche Bank, Berlin:

„Kérdésére értesítjük, hogy a társaság a legelőkelőbb és legjelentékenyebb amerikai életbiztosító társaságokhoz tartozik.“

Crédit Lyonnais, Páris:

„A New-York alakult 1845-ben. Biztosítási állománya fcs. 4,545.160,000
Járadékbiztosításai " 9.000,000
Aktívái " 1,040.000,000
1897. december 31-én vagyonbefektetései következők voltak:
Ingó értékek fcs. 556.769,000
Ezek áremelkedése " 30.096,000
Jelzalogkölesönök " 212.910,000
Ingatlanok " 88.056,000
Készpénz- és bankbetétek " 53.089,000
Kölesönök ingó értékekre és kötvényekre " 64.301.000

A társaság rendesen teljesíti kötelezettségeit biztosítottjai irányában, jó hírnévnek és jó hitelnek örvend.“

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyószám 179.

Páros bérlet 138.

Ma, szerdán, 1898. évi márczius hó 30-án.

A *Serfözy Zseni* betegsége folytán elmaradt „Gésák” helyett:**Celestin apó.**

Vig operette 3 felvonásban.

Holnap, esütörtökön 1898. márczius 31-én.

A sabinnők elrablása.

Vigjáték 4 felvonásban.

500 FORINTOT

fizetek annak, ki a **Bartilla-szájviz** használata után újból fogfájást kap, vagy szájának szaga támad. Uvegje 35 kr. Csomagolásért külön 10 kr. **Bartilla A. örökősei E. Winkler Wien, 19/I. Sommergasse 1.** Kapható Debreczenben: **Mihalovits István** gyógyszerésznél. Határozottan kérjünk **Bartilla szájvizet.** Hamisítások följelentéséért jó díjazás adatik. 206-10-5

Csak

183-60-30

fiatal**embereket**

érdekelhet tudni, hogy a
párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégibb bántalmakat is főlöleges tehát **santal** olaj vagy **copaiva** balzsammal kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg **Boiton Injectio** ára 1 forint.

Magyarországi főrá ár:

Zoltán Béla gyógyszerész Budapest,
V., **Nagykorona-u. 23.** (Széchényi-tér sarkán.)
Kapható minden nagyobb gyógyszerészárban.

Postai megrendések címe:

Zoltán gyógyszerész Budapest.**Megérkeztek** ★ ★ ★ ★ ★

a tavaszi idényre

a legújabb bel- és külföldi

Női divat ★★ **ruhaszövetek**

s nagy választékban

kaphatók

Szabó Lajos Fiai

cégnél

Debreczen, Rózsa-tér.

Megbízható**vetőmagvakat**

ajánlunk

a legjutányosabb árak mellett

Deutsch Albert és fia

Hatvan-utca 1096. 230-9-6

Lóhere- és luczerna-magvakat tisztítani és arankamentesíteni elvállalunk.

Beocsini,**Portlandt,****Román cement**

és

kőbányai disztégla

gyári raktár.

Zsákonkénti és vagononkénti eladás. — Elismert legjobb cement.

Csa ó-, Kis-Szappanos-utca 407.

Stegmüller Árpád

építésznel.

262-15-6

Melyik a legismertebb és legkedveltebb hölgy- és gyermek-szappan?

a **Doering-féle, bagolylyal ellátott szappan.**

Mit kell minden hölgy mosdóasztalán találnunk?

a **Doering-féle, bagolylyal ellátott szappant.**

Mi teszi a test- és az arcbőrt széppé?

a **Doering-féle, bagolylyal ellátott szappan.**

Mit finomítottak és javítottak legújabbán értékes hozzátételek által?

a **Doering-féle, bagolylyal ellátott szappant.**Azért mindenki, akinek pipereszappanra szüksége van, vegyen **Doering-féle, bagolylyal ellátott szappant.** Ezen kitűnő szappannal a legjobb eredményt fogja elérni. Ara csak **30 kr.** Kapható mindenütt. 216-22-5

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolság: 15-20 cm.
Talaj minőség: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Ansatzzeit: August und September.
Pflanzweite: 15-20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A Mauthner-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vasberakodásokban

kaphatók. 186

A Budapesten **Andrássy-ut 23.** szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen **friss** és **változó** magvakért, a mely csomagok **ragasztva**, a **medve-ábrával** és a **Mauthner** névvel jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

KEIL-LAKK

(Glasur)

legkitűnőbb mázó-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára frt 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur-fénymáz”

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

236-12-4

Szent-Királyi Tivadar cégnél Debreczenben.